

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Голос України



№ 202 (3202)

СУБОТА 25 жовтня 2003 року

ФОТОФАКТ



Фото Михайла БУДИЛОВА (Укрінформ).

У Києві в родині військовослужбовців підполковника Олександра Гуменюка і прапорщика Олени Торган-Гуменюк народилася трійня —три сини. Щасливий батько упевнений, що вони виростуть справжніми захисниками своєї Вітчизни.
На знімку: щасливі батьки з трьома синами.

ОФІЦІЙНО

З'ясовується, наші дії затьмарюють двосторонні відносини

«Наша зустріч зумовлена тривогою про питання територіальної цілісності України», — заявив учора Прем'єр-міністр України Віктор Янукович під час зустрічі з головою уряду Росії Михайлом Касьяновим у Москві. Він вважає. що проблема, яка виникла, збудила громадську думку по обидва боки, підключилися парламенти України і Росії, ситуація набула публічного характеру, повідомляють РІА «Новости». «Можна сказати, увесь світ спостерігає і дивиться, як ми, як кажуть у нас в Україні, «тузлимося», — сказав В. Янукович. «Нам приємно, що нині будівництво дамби припинено», — зазначив український прем'єр, а також те, що сторони сіли за стіл переговорів: «На початку робіт зі спорудження дамби ми говорили, що в нас є всі можливості, щоб спільні дії в таких питаннях були зрозумілі і прогнозовані».

(Закінчення на 2-й стор.).

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Бюджетний процес не постраждав

Вечірнє засідання 23 жовтня

Щоб розблокувати роботу парламенту, Голова Верховної Ради Володимир Литвин знову декілька разів ставив на голосування проект постанови про направлення на повторне перше читання трьох варіантів виборчого закону (М. Рудьковського, С. Гавриша, Б. Губського та ін.), однак рішення не було прийнято. Володимир Литвин наголосив, що відповідно до Регламенту ці законопроекти вважаються відхиленими і до них можна повернутися лише на наступній сесії парламенту.

(Закінчення на 2-й стор.).

КАРТИННА ГАЛЕРЕЯ

Айвазовський І. К. (1817—1900 рр.)

Берег моря вночі (1837 р.)

Полотно, олія.



Сьогодні — День рятівника

Ви завжди готові прийти на допомогу

Працівникам пошуково-аварійних та аварійно-рятувальних підрозділів і служб

Сердечно вітаю вас з професійним святом хоробрих, сильних, мужніх людей — Днем рятівника.

Ваші фахова підготовка, готовність прийти на допомогу тим, хто опинився в біді, самовіддданість і рішучість за складних обставин відомі не тільки в Україні, а й у інших країнах.

Дальше вдосконалення системи й структури служби порятунку потребує копіткої праці та належної законодавчої бази. Верховна Рада України усвідомлює важливість цієї роботи.

Бажаю доблесним рятувальникам, усім працівникам Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи міцного здоров'я, щастя, добробуту, а вашим родинам — спокою та благополуччя.

Володимир ЛИТВИН,
Голова Верховної Ради України.





Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ, Богдана МАСЛЯНИКА.

З 1998 року в нашій країні відзначають професійне свято рятівників. Тих людей, котрі, за словами Міністра з питань надзвичайних ситуацій Григорія Реви, не лише за професійним обов'язком, а й за покликом серця завжди готові прийти на допомогу. Завдяки їм врятовано тисячі людей, успішно ліквідуються пожежі, наслідки аварій та стихійного лиха...

Учора в приміщенні Національної опери відбувся концерт з нагоди святкування Дня рятівника, де було визначено переможців Всеукраїнської акції «Герой — рятівник року». Того самого дня під час урочистих зборів в МНС Григорій Рева нагородив відомчими відзнаками десятьох переможців акції. Кращих працівників підрозділів заохочено цінними подарунками.

А завтра на Хрещатику відбудуться парад старовинної та сучасної пожежно-рятувальної техніки, показові виступи духових оркестрів, колективів художньої самодіяльності підрозділів МНС, майстрів пожежно-прикладного спорту. На присутніх очікують конкурси із врученням пам'ятних призів та сувенірів, безліч інших сюрпризів і приємних несподіванок.

(Продовження теми на 4-й стор.).

Нагороди до свята

З нагоди державного свята — Дня рятівника — Президент України Леонід Кучма підписав Указ про відзначення державними нагородами групи рятівників. Як зазначено в документі, їх нагороджено за самовідданну працю, вагомий особистий внесок у підвищення екологічної і техногенної безпеки та високий професіоналізм.

Зокрема, орденом «За мужність» II ступеня нагороджено заступника командира воєнізованого гірничорятувального загону В. Волкова, III ступеня — респіраторників А. Гіржева та В. Новокрєстова, пожежника М. Ікавого, водолаза В. Співака. Всього указом відзначено 14 осіб.

У НОМЕР

Заарештовано великого екс-міліцейського чина. «Банда-2» діє

— У справі про вбивство журналіста Георгія Гонгадзе заарештовано колишнього начальника департаменту кримінальної розвідки Міністерства внутрішніх справ України Олексія Пукача, — повідомив на брифінгу заступник Генерального прокурора України Віктор Шокін. Але водночас, як далі повідомляє «Інтерфакс-Україна», він відмовився уточнити, чи саме ця людина причетна до розслідуваної «справи Гонгадзе».

Ще однією сенсацією слід вважати заяву заступника Генпрокурора про те, що крім так званої «банди перевертнів», що її очолював на той час покійний екс-міліціонер Гончаров і яка, за однією з версій прокуратури, причетна до вбивства Г. Гонгадзе, у Києві і Київській області діє ще одна «банда перевертнів». Як доказ того, вочевидь, слід вважати низку тяжких злочинів, скоєних уже після викриття «банди-І».

Відповідаючи на уточнююче запитання агентства, чи означає це, що всі три справи пов'язані між собою, В. Шокін сказав: «На сьогодні ми ще не можемо сказати про це на 100 відсотків, однак у нас є дані, закріплені в процесуальних документах (що підтверджують. — «ІФ»), що це можливо».

«ЗАЗ» зупинився. Тимчасово

На Запорізькому автомобілебудівному заводі тиша. Зупинено кузовний і складальний цехи, ділянки зварювання і фарбування. Однак уперше за останні 10 років зупинка основного виробництва на підприємстві спричинена не проблемами зі збутом продукції. Технологічна перерва, що триватиме до 30 жовтня, зумовлена реалізацією подальшого розвитку «ЗАЗа» — на заводі готуються до повномасштабного виробництва автомобілів «Опель Астра», ВАЗ-21093 і ВАЗ-21099, що мають зійти з конвеєра підприємства вже цього року.

Після завершення першого етапу реконструкції на «ЗАЗі» зможуть випускати 15 тисяч автомобілів «Опель Астра» і 20 тисяч ВАЗів, а також 60 тисяч автомобілів «Ланос», 25 тисяч «Таврій» і «Славут». Загальна чисельність персоналу на підприємстві становитиме майже 17,5 тисячі осіб, **повідомляє наш власний кореспондент Олександр АБЛІЦОВ.**

Для визволителів проїзд безплатний

Сьогодні всіма видами міського транспорту учасники війни та бойових дій, інваліди і ветерани праці Дніпропетровська користуватимуться безплатно. Таке рішення автомобілісти прийняли у зв'язку з 60-ю річницею визволення обласного центру від німецько-фашистських загарбників, **повідомляє наш власний кореспондент Микола НЕЧИПОРЕНКО.**

Підняти з глибини

— Сьогодні можна сміливо стверджувати, що у Військово-морських силах України є водолази-рятувальники, котрі готові працювати на глибині 60 метрів, — заявив начальник пошуково-рятувальної служби ВМСУ Сергій Гайдук після навчань, під час яких водолази відпрацьовували завдання з врятування людей із умовно аварійного підводного човна.

Водночас в Чорному морі було випробовано апарат для спливання з глибини та гідрокостюми, розроблені вітчизняними конструкторами. За словами Гайдука, випробування засвідчили, що таке спорядження після належної доробки можна використовувати в критичній ситуації на глибині, щоб врятувати життя підводникам. Тому ВМСУ поступово переходитимуть на техніку і озброєння, що їх випробували.

Як повідомили в прес-службі ВМСУ, українські військові моряки раніше не раз брали участь у рятуванні суден, котрі зазнали аварії у Чорному морі, але на такій глибині реально діяли уперше, **повідомляє наш власний кореспондент Світлана КАЛИНОВСЬКА.**

У справі Гонгадзе затримано екс-начальника «наружки» — департаменту розвідки МВС

ПОЛІТИКА

Бюджетний процес не постраждав

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Вечірнє засідання 23 жовтня

(Початок на 1-й стор.).

Представники опозиційних фракцій продовжували блокувати трибуну, вимагаючи вже не просто ставити на голосування, на їх погляд, найважливіший на сьогодні законопроект, а лише результативного голосування щодо закону про парламентські вибори на пропорційній основі. У свою чергу, «більшовики» вважають, що треба почекати рішення Конституційного Суду стосовно законопроектів, які нині перебувають там на розгляді, і повернутися до питання про вибори в контексті політичної реформи.

Однак, незважаючи на блокування парламентської трибуни, сесія ухвалила рішення з деяких питань. Насамперед у першому читанні схвалено проект закону про Державний бюджет України на 2004 рік (хоча до трибуни не було допущено голову Бюджетного комітету ВР Петра Порошенка) — 231 «за». У ньому закладено такі макроекономічні показники: доходи Держбюджету — 58,2 млрд. грн., видатки — 59,9 млрд. грн. Зростання ВВП у 2004 році планується 4,8 відсотка. Середньорічний курс гривні — 5,42 грн. за один долар США. Середньорічний рівень інфляції — 6 відсотків.

У цілому схвалено й закон про внесення змін до закону про Держбюджет-2003, завдяки якому буде збільшено питому вагу доходів Пенсійного фонду України, що дозволяються для використання на організацію його роботи.

Також у цілому прийнято зміни до деяких законів України — «Про державне регулювання імпорту сільськогосподарської продукції» та «Про податок на додану вартість», згідно з якими, зокрема, до 1 липня 2004 року звільняються від оподаткування операції із ввезення на митну територію України зернових культур. Потреба прийняття такого законопроекту, на думку його авторів — народних депутатів Петра Порошенка, Людмили Супрун та інших, — зумовлена ситуацією на продовольчому ринку в державі.

За основу ухвалено законопроект про внесення змін до деяких законів з питань оподаткування, яким передбачається вилучити податкові норми із законопроекту про Державний бюджет України на 2004 рік та включити їх до окремого проекту закону з питань оподаткування.

Оскільки парламент не міг працювати у звичному режимі, а депутати наполягали зробити перерви для подальших міжфракційних консультацій, Голова Верховної Ради Володимир Литвин достроково оголосив вечірнє засідання закритим.

Наступного тижня народні депутати працюватимуть у виборчих округах, а роботу парламенту в пленарному режимі передбачено продовжити 4 листопада.

Юліана ШЕВЧУК.

АРХІВАРІУС



Уночі 25 жовтня 1941 року, після місяця запеклих боїв, Червона Армія залишала Харків. Безупинні, наче за розкладом, бомбардування. Змучені городяни, які без сну і відпочинку латають і збирають техніку і зброю на напівзруйнованих заводах. Позаду — більш як 25 тисяч убитих і поранених гітлерівців і палаючий, замінований Харків. Попереду були довгі чотири роки війни. А в місто входили німецькі війська — з ранку і до самого вечора...

На знімку: жовтень 1941 року, епізод оборони Харкова.

Фото надано Центральним державним кінофотофоноархівом України імені Г. Пшеничного.

Острів нашої тривоги

«Тузлинський вузол» не розв'язали навіть після виходу проблеми на рівень президентів. Початі без попередження ще 29 вересня будівельні роботи на російській гідротехнічній дамбі в бік українського острова Тузла тривають. Перед кордоном і конфліктом вони зупинилися за 109 метрів. Російські самоскиди припинили висипати в море будівельні матеріали лише на кілька годин (під час перебування на «острові розбрату» Президента України). Леонід Кучма впевнений, що конфлікту між двома народами не буде. Однак для цього повинні добре попрацювати уряди обох держав.

Російська Федерація, продовжуючи мурувати загату в Керченській протоці, має на меті на сьогоднішніх переговорах з Україною з прикордонного питання «раз і назавжди домовитися, щоб Азовське море і Керченська протока були внутрішніми водами як Росії, так і України. Щоб обидві країни по-братськи брали плату за прохід іноземних торгових суден через Керченську протоку». Тобто дамба стала аргументом російської сторони, покликаним переконати Україну відмовитися від демаркації кордону між двома сусідніми країнами в Азовському морі й Керченській протоці, як це було зроблено на суші. А Україна наполягає на тому, щоб кордон проходив по поверхні, а не по дну моря. Й у такий спосіб хоче захистити своє право видобувати нафту і газ з покладів шельфу Азовського моря.

Тим часом російські дамбобудівники продовжують свою роботу, хоча «вже не подовжують, а зміцнюють і укріплюють загату». Губернатор Краснодарського краю, побувавши на місці будівельних робіт синхронно з оглядинами Тузли нашим Президентом, заявив, що припинять їх лише на кілька днів, «на період переговорів, для консультацій з Москвою», а потім «дуже активно налаштовані продовжувати почату справу». Припинення будівництва він розглядає як тимчасове явище і ставить під сумнів належність Тузли Україні.

Хоча нині одіозна російська дамба 30-метрової ширини вже не просувається до українського кордону, «насипозміцнювальні» роботи там продовжують здійснювати. Усі знають, що дамба призведе до зміни міграційних маршрутів риби та вплине на підводні течії. Це зовсім близько від встановленого на понтонах, які перекривають шлях дамбі на лінії кордону, посту наших прикордонників. Темп робіт може зменшити лише негода — в Криму оголошено штормове попередження, у зв'язку з наближенням циклону з Італії рятувальників переведено на посилений режим роботи.

Напруження на російсько-українському кордоні, який на острові Тузла перебуває в режимі посиленої охорони, триває. Як і конфліктна ситуація, яка заповнює дедалі більше владних кабінетів Москви і Києва.

На ще наш острів дістатися можна вільно кожному охочому журналістові з керченського прес-центру «Тузла».

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

У разі перетину російською стороною кордону України під час будівництва дамби в Керченській протоці Україна має намір призупинити свою участь у процесі формування Єдиного економічного простору

Про це йдеться в указі Президента України Леоніда Кучми про заходи із забезпечення недоторканності державного кордону України, ухваленому за підсумками засідання Ради національної безпеки й оборони України 21 жовтня, текст якого має агентство «Інтерфакс-Україна».

У разі порушення держкордону Україна, відповідно до указу Президента, також має намір звернутися до НАТО з проханням «провести консультації між Україною і НАТО з питань відновлення територіальної цілісності України і врегулювання ситуації відповідно до Хартії про особливе партнерство між Україною і Організацією Північноатлантичного договору від 9 липня 1997 року».

Крім того, у разі порушення кордону Україна має намір інформувати Раду безпеки ООН про те, що ситуація, яка склалася, «може створити загрозу міжнародному світу і безпеці» і звернутися до нього з вимогою «вжити заходів для відновлення територіальної цілісності України і врегулювання ситуації». Україна також має намір звернутися до держав, що виступають гарантами безпеки країни відповідно до меморандуму про гарантії безпеки в зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї (ДНЯЗ).

У разі порушення її держкордону Україна також має намір ужити заходів з направлення в район Керченської протоки міжнародної місії для того, щоб розібратися в ситуації, а також запропонувати російській стороні спільно звернутися до Міжнародного суду ООН для розгляду питання про делімітацію українсько-російського державного кордону в Азовському морі і Керченській протоці.

Сьогодні, згідно з указом Президента, Кабінету Міністрів доручено «терміново провести роботу над питанням про проголошення відповідної акваторії Азовського моря і Керченської протоки територіальним морем України згідно з постановою Кабінету Міністрів від 16 листопада 2002 року». Уряду також доручено підготувати в тижневий термін «пропозиції про можливі заходи економічного характеру з боку України у відповідь на будівництво російською стороною дамби в Керченській протоці».

Відповідно до указу Президента, адміністрації Державної прикордонної служби України разом з МВС, Міністерством оборони, Міністерством з надзвичайних ситуацій, Службою безпеки України й іншими органами виконавчої влади необхідно продовжувати вживати заходи з недопущення порушення держкордону України в Керченській протоці.

Міністерству закордонних справ Президент доручив забезпечити постійне інформування держав—членів ОБСЄ, держав—гарантів безпеки України відповідно до ДНЯЗ, а також ООН, ОБСЄ і НАТО про розвиток ситуації в Керченській протоці.

МЗС України також доручено активізувати переговорний процес з російською стороною для недопущення порушення територіальної цілісності країни і продовжити роботу з якнайшвидшого визначення правового статусу і розмежування Азовського моря.

У НОМЕР

Вітання з нагоди Дня ООН

24 жовтня 1945 року набув чинності Статут ООН. З 1948 року цю дату відзначають як День ООН. Україна є членом організації з моменту її заснування. З нагоди річниці ***заступник Голови Верховної Ради України Олександр ЗІНЧЕНКО*** *надіслав Координатору систем Організації Об'єднаних Націй в Україні Дагласу Гарднеру вітання.*

Щиро вітаю вас та ваших колег з нагоди 58-ї річниці Організації Об'єднаних Націй!

Головною характерною ознакою сьогодення є глобалізація політичного, техногенного, соціально-економічного, інформаційного, гуманітарного, екологічного та інших важливих аспектів життя сучасного суспільства. За таких умов невпинно зростає роль єдиного інструменту глобального характеру, яким є Організація Об'єднаних Націй — здатна адекватно реагувати на виклики, що постають перед людством у XXI столітті.

Цього урочистого дня дозвольте висловити вам побажання міцного здоров'я, мужності та наполегливості на шляху поєднання зусиль світового співтовариства з метою протидіяти всьому тому, що стоїть на заваді стабільності та миру в нашому спільному домі — планеті Земля.

■ *Фотофакт*

Під час контрольної інспекторської перевірки воїни житомирської 95-ї окремої бригади аеромобільних військ продемонстрували відмінні знання та військовий вишкіл.



Фото Михайла БУДИЛОВА (Укрінформ).

На знімку: офіцер служби повітрянодесантної підготовки майор Ігор Мієрзон приймає залік в офіцерів-командирів аеромобільних підрозділів.

З'ясовується, наші дії затьмарюють двосторонні відносини

(Початок на 1-й стор.).



У свою чергу, Михайло Касьянов заявив, що в Росії «стурбовані діями, до яких українська влада вдається у Керченській протоці, ще більше занепокоєння викликають заяви з Києва від політиків різних рівнів». «Ми хочемо передусім почути роз'яснення від вас — як ви бачите ситуацію і мотивуєте свої дії в Керченській протоці». На думку Касьянова, саме українські дії... потьмарюють двосторонні відносини. Торкнувшись переговорів з Азово-Керченської акваторії, Касьянов заявив: «Наша позиція відкрита і зрозуміла... Ми вважаємо, що, відповідно до вже наявних угод, це — внутрішні води України і Росії і всі питання використання повинні зважуватися в двосторонньому порядку».



У переговорах у Москві взяв участь також заступник Голови ВР Олександр Зінченко.

МІЖНАРОДНИЙ РЕЗОНАНС

За територіальну цілісність і переговори

Під час драматичних подій останніх днів, пов'язаних з ситуацією навколо Тузли, свою позицію щодо конфлікту висловили деякі представники інших держав.

Зокрема посол Сполучених Штатів в Україні **Джон Гербст** заявив: «Наша позиція така: ми — за територіальну цілісність України. Але ми підтримуємо добрі відносини і з Росією і сподіваємося, що ці дві держави можуть шляхом мирних переговорів розв'язати ситуацію».

* * *

Франція вустами свого посла в Україні **Філіпа де Сюремена** призвала обидві сторони «улагодити цю суперечку шляхом двосторонніх переговорів і в дусі відповідальності й добросусідства». Париж, зазначив він, з великою увагою стежить за розвитком подій у Керченській протоці. «Утримуючись від оцінки правоти російської або української сторін, Франція нагадує про своє цілковите визнання суверенітету і територіальної цілісності України», — підкреслив посол.

* * *

«Само собою зрозуміло, Німеччина за те, щоб це питання було вирішено у мирний спосіб», — підкреслив німецький посол **Дитмар Штюдеманн**. Він нагадав, що українська і російська сторони можуть звертатися в міжнародні організації для розв'язання цієї ситуації. Він також висловив думку, що в подібних ситуаціях варто виявляти «якомога менше емоцій і більше розуму».

* * *

Канада заявила, що важливим є мирне врегулювання ситуації. Її посол в Україні **Ендрю Робінсон** також нагадав, що Канада була першою західною країною, що визнала Україну як незалежну державу. «І коли ми зробили це, то визнали Україну з її територіальними кордонами того часу», — підкреслив він. Робінсон запропонував Україні й Росії улагодити конфлікт за допомогою двосторонніх переговорів або шляхом звертання до відповідних міжнародних установ.

* * *

Президент Польщі **Олександр Кваснєвський** заявив, що Польща не втручатиметься в російсько-український конфлікт навколо Тузли. «Було б наївно намагатися вплинути на стосунки чоловіка і дружини, що живуть один з одним не один десяток років», — вважає Кваснєвський. Він також відзначив важливість збереження добросусідських відносин з обома країнами.

* * *

На думку Надзвичайного і Повноважного Посла Казахстану в Україні **Равіля Чердабаєва**, «конфлікт навколо Тузли — це непорозуміння». «Я вважаю, що питання з самого початку не було доведено до відома вищого керівництва країн. Якби рішення про будівництво приймали на високому рівні, такого ажіотажу навколо цього не було б. Усе було б роз'яснено одразу», — заявив Равіль Чердабаєв в інтерв'ю «ГУ». На думку посла, цей конфлікт ні в якому разі не приведе до збройного зіткнення і незабаром питання буде знято з порядку денного. «Але коли він виник, керівництво України цілком правильно відклало всі поточні справи, щоб розв'язати проблему, не задавнюючи хворобу», — наголосив посол, додавши, що навряд чи одна маленька дамба може перекреслити стратегічне партнерство.

Щоб роки не додавали смутку

ТУРБОТА

Цей дворик у Подільському районі Києва схожий на санаторний: асфальтовані доріжки, альтанка, молоденькі деревця, двоповерхова будівля з червоної цегли, доглянуті квіткові клумби. Столицю не здивуєш гарненькими особняками, але цей будинок унікальний не тільки зовні і не лише в Києві. В 2001 році тут, у приміщенні реконструйованого дитячого садка, відкрито спеціалізований заклад для проживання громадян похилого віку та інвалідів. Його призначення —соціальна й моральна підтримка літньої людини та створення сімейного затишку.



Розповідати про будинок для престарілих непросто. Бо що хорошого в старості, самотності, які часом оточені байдужістю й жорстокістю, а сьогодні ще й бідністю? Та, на щастя, у цій царині чимало світлого, яке випромінюють сердечні люди із соціальної служби.

Ініціатором створення будинку була Подільська райдержадміністрація. Такі заклади є в Німеччині, Австрії, Ізраїлі, але досвід жодного з них, зрозуміло, не можна повністю перенести на українські терени.

Сюди потрапляють престарілі, котрі нині потребують допомоги й підтримки, а свого часу багато зробили для столичної громади. Здавши квартиру в комунальну власність, вони отримують окрему оселю з усіма зручностями у будинку на Їжакевича, 3.

І адміністрація району, і дирекція будинку для людей похилого віку, як на мене, створили умови життя, максимально наближені до сімейних.

У закладі 20 однокімнатних квартир, різних за площею та плануванням. У кожній — телефон. Платять мешканці тільки за світло і послуги зв'язку. Пенсіонери, більшості з яких, до речі, виповнилося 80 років, отримують безкоштовне гаряче харчування. А крім цього, адміністрація будинку взяла на себе усі клопоти з поточними, щоденними проблемами престарілих. Є в закладі свій кухар, двірник, прибиральниця тощо. До послуг пенсіонерів — вітальня, їдальня, ліфт. Соціальний працівник допомагає старенькім у придбанні продуктів, ліків, одержанні пенсій і прибиранні.



Тут турбуються і про здоров'я мешканців. Щоранку медсестра Валентина Панченко телефонує кожному із своїх підопічних: «Як почуваєтеся? Як спалося?..» Вона й тиск зміряє, і укол зробить, інгаляцію. Валентина Миколаївна складає меню, дбає про калорійність і якість їжі. А віднедавна у закладі відкрився фітобар, де пенсіонери п'ють лікувальні чаї.

На відміну від інших державних установ, де дідусі й бабусі отримують лише 25 відсотків пенсії, мешканцям цього закладу виплачують повну пенсію.

— Вважаю, такий заклад має бути в кожному районі, як мінімум, — зазначає директор будинку Любов Долгова. — В країні чимало літніх людей, які сумлінно працювали протягом життя і через певні обставини залишилися самотніми. Турбуватися про них повинна держава. Київ, гадаю, показав гарний приклад.

Потрапити сюди не так просто, існує своєрідний конкурс, з кандидатами працює спеціальна комісія при Подільській райдержадміністрації. Зараз вона, до речі, вивчає питання про долю самотніх, які мешкають у приватному секторі столиці.

Цим закладом опікується не тільки Подільська і міська держадміністрації. Нещодавно будинок відвідали голова Комітету Верховної Ради у справах пенсіонерів, ветеранів та інвалідів Петро Цибенко, його заступник по комісії голова Ради ветеранів України Іван Герасимов, заступник Міністра праці та соціальної політики Лідія Дроздова. Вони поспілкувалися з мешканцями та персоналом, подарували телевізор і тренажери.

У будинку живуть і самотні люди, і сімейні пари. До слова, усі мешканці закладу — учасники війни. Марія Продан та Іван Батура — подружжя. Їм по 80 років, але вони зуміли зберегти теплоту стосунків. Тут має квартиру й Микола Головченко — інвалід війни в Афганістані. Він здобув вищу освіту, закінчив аспірантуру, готує телепрограму про знедолених.

Соціальний працівник — це покликання. А колектив закладу — це турботлива, щира, дружна команда, в якій працюють чуйні й доброзичливі люди.

Ірина БУЛАНЕНКО.

На знімках: будинок для престарілих; Марія Продан та Іван Батура — мешканці будинку.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Актриса на всі часи

Сьогодні в театрі імені Франка — бенефіс народної артистки України Юлії Ткаченко-Задніпровської з нагоди півстоліття сценічної діяльності. Для бенефісу обрано комедію Жана Ануя «Бал злодіїв».



Юлія Семенівна — з тих рідкісних актрис, на яких жодною мірою не впливає зміна театральної моди. У неї царственне ім'я — і царственний стиль. Варто згадати хоча б дуже пам'ятні, нині вже легендарні, ролі Інгігерди, суворої дружини Ярослава Мудрого, чи леді Макбет, чи Касандри. Прикметно, що Касандра, зіграна актрисою на початку 70-х у драмі Лесі Українки, здавалася тодішнім вільнодумцям мало не дисидентською роллю — хоча сама вистава була цілком по-радянському вірнопідданою.

Втім, Юлія Ткаченко з однаковим успіхом грає не лише монументально-царські ролі, а й інфернальні («Візит старої дами»), камерні (як Фанні у новій виставі «Прем'єра» на малій сцені франківців) і комедійні. Сьогодні у неї саме така роль — леді Хеф. У виставі «Бал злодіїв» на сцену разом з Юлією Семенівною вийдуть інші представники акторського роду Задніпровських — Лесь і Назар.

Христофор ГРУША.

На знімку: Юлія Ткаченко.

НОВОСІЛЛЯ

Житло для металургів

Сто десять сімей трудівників металургійного комбінату «Криворіжсталь» справили новосілля у двох будинках по вулиці Гутовського. Це сім'ї горнових доменних печей, сталеварів, операторів прокатних станів, гірників та збагачувальників, у тому числі і ветеранів праці та багатодітних робітників. Будинки споруджено в рамках власної житлової програми «Криворіжсталі».

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровська область.

Реальні кроки реальної програми

Двадцять три молоді сім'ї у райцентрі Козовій відсвяткували новосілля — здано в експлуатацію будинок, споруджений у рамках програми сприяння молодіжному житловому будівництву. Програма набирає обертів по всій області. Багатоповерхівки для молодих сімей споруджено в Тернополі, Бучачі, Шумську, інших райцентрах — усього сім будинків.

Будують ще вісім багатоповерхових будинків. Трохи складніше з будівництвом житла для сільської молоді, але й тут є деякий прогрес. На жаль, бажаючих отримати житло в кредит у кілька разів більше, ніж можливостей профінансувати його будівництво.

Марта ЛІТИНСЬКА.

Тернопільська область.

АНОМАЛІЇ

Технологія дива: пилка ламається і клин не бере

«А зараз ви побачите диво Господнє!» — пообіцяв наш гід під час екскурсії у село Чинадієве Свалявського району Закарпаття. Мікроавтобус зупиняється поруч із невеличкою католицькою церквою. Оскільки в групі люди зібралися дорослі і розумні, тож приготувалися слухати чергову красиву легенду. Однак побачене і почуте було настільки простим і очевидним, що спантеличувало. Ми роздивлялися Господній хрест у дереві, що зберігається тут з минулого року, і слухали розповідь, власне переказ вражень очевидців і того, що вже встигла повідомити закарпатська преса.

У квітні 2002 року лісоруби Мукачівського лісгоспу проводили планову рубку лісу в районі села Брестів (це 7 км від Чинадієвого). Рубали бук, деревина якого надзвичайно міцна, тож зрубані дерева далі розколюють за спеціальною технологією, вбиваючи клин. Робота загальмувалася, коли на черговому дереві зупинилася бензопила. З розповіді лісника Решетаря Андрія, стовбур мав діаметр до одного метра, а вік бука оцінили десь під 100 років. Лісоруби здивувалися, що бензопилу заклинило, і наступного дня принесли нову. Ця також вийшла з ладу. Згодом дерево таки спиляли. Далі за технологією його мали розпиляти на частини певної довжини, потім колоти. Але знову почалися негаразди — бук ніяк не хотів розколюватися за технологією. Деревину поставили вертикально. Декілька разів убивали клин, який потім ніяк не могли витягнути. Робота тривала кілька днів, бук не змогли розколоти і дали йому спокій. Але деревина впала на землю і розкололася надвоє. Звідти піднялася невеличка хмаринка, що світилася. Здивовані (і трохи переляканi) лісоруби мовчки роздивлялися зображення хреста на розколотих частинах. Малюнок створюється темними волокнами дерева на тлі звичайних світлих. Хрест завбільшки 35 сантиметрів, має правильні пропорції і чіткі контури. На одній частині із зображенням є канавка (глибиною до сантиметра), а на другій відповідний виступ. При поєднанні частин вони повністю сходяться. Одна частина нині зберігається в первісному вигляді у Чинадієвській Свято-Іллінській греко-католицькій церкві. Другу відвезли у православну церкву в селі Брестів. Тут її обрізали під ромб, відшліфували і покрили лаком.

Лісник Андрій Решетар тільки розвів руками: «Я ще такого ніколи не бачив!» Лісоруби вважають: мабуть, не треба було пиляти того бука. Служителі церкви кажуть, що це, безперечно, знак. Добрий чи поганий — покаже час. Може, натяк для тих, хто нині нищить закарпатські ліси. До дискусії було запрошено вчених із Ужгородського національного університету, фахівців із Києва, Харкова. Також цю інформацію подали деякі інтернет-видання. Є лише версії, але жодна не пояснює виникнення такого зображення. Найпоширеніша така.

Для того, щоб з'ясувати, що тут було насправді, треба провести низку досліджень. Потрібен поперечний розріз відколотої частини дерева в місці розташування хреста, щоб за річними кільцями дослідити процес. Найімовірніше, з'ясується, що колись це дерево було стесано і в нього врізали залізний хрест. Далі бук ріс, деревина поступово обминала хрест, доки повністю не закрила. Але при цьому нові шари, що наростають щорічно, ніби зберігали форму пошкодження. З чого був хрест — також треба досліджувати. Але, найпевніше, виходячи із кольору і фактури, він був залізним. (Навряд чи автор бачив те, швидше, опис дається за знімком. — **А. С.**). Та без доступу повітря і під впливом рослинного соку поступово перетворився на складну суміш окислів. Ну а кому спало на думку врізати в дерево хрест і навіщо, то це вже, напевно, таємниця віків. Враховуючи глибину розташування хреста — 15 см, і приблизну товщину річного кільця у бука (близько півміліметра), зроблено це було 200-300 років тому.

В Інтернеті є повідомлення про подібні знахідки у закарпатських селах Яблуневе і Перехресне. Але наукового пояснення диву на сьогодні немає.

Анастасія СИРОТКІНА.



Фото автора.

ВІДЗНАЧАЄМО

Свято зі знаком авто

Автомобілісти й дорожники врочисто відзначали своє професійне свято в столичному Оперному театрі. Кращі машиністи, водії, керівники дорожніх служб країни їхні заступники отримали відзнаки від Президента й Кабінету Міністрів, вітання від профільного комітету Верховної Ради України і столичної влади.

А продовжилося свято концертом. Театр сучасної хореографії «Сузір'я Аніко», київський квартет саксофоністів, Ольга Крюкова, чоловічий вокальний квартет «Гетьман», вокальний дует «Світязь», Ірина Білик, Іво Бобул, Оксана Білозір, Таїсія Повалій подарували своє мистецтво творцям транспортних артерій держави.

Ольга СРІБНА.

АКЦІЇ

Осіннє золото вищої проби

Десятьом жителям Житомирщини усміхнулася фортуна — вони взяли участь в акції «Осіннє золото від «Авалю» і стали власниками одинограмових зливків золота проби 999,9. Для участі треба було протягом місяця зробити строковий вклад не менш як у тисячу гривень або 200 доларів чи євро.

Цікаво, що з 1817 учасників акції більш як 400 оформили депозити в останній день. Саме під час «Осіннього золота» сума вкладів населення по Житомирській дирекції банку «Аваль» перевищила сто мільйонів гривень. «Аваль» активно кредитує місцеву економіку, на нього припадає левова частка позик, що виділяються аграріям.

Олексій КАВУН.

КРИМІНАЛ

Фальшивки з-за рубежу

Під час проведення оперативних заходів на Привокзальній площі Одеси затримано групу з трьох осіб, в яких правоохоронці вилучили 139 фальшивих купюр номіналом 100 доларів кожна. Експертиза засвідчила: грошові знаки, що відзначаються високою якістю підробки, було виготовлено в Угорщині. Окрім того, фальшивомонетники збували підроблену валюту, виготовлену в Німеччині та Чечні. Зловмисники, схоже, мали намір збройно захищати своє «право» на такий бізнес, бо на квартирі одного з них, одесита, під час санкціонованого обшуку виявлено бойову осколочну гранату Ф-1 та патрони для пістолетів різних марок.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

Зникнення в стилі «ретро»

У Краматорську оголошено про зникнення Ігоря Жемова, директора реставраційної фабрики «Самоходъ», більше відомого як власника унікальної колекції ретро-автомобілів. По місцевому радіо обіцяно винагороду за інформацію, яка допоможе слідству, — 50 тисяч гривень. За попередніми даними, зловмисники, побивши і зв'язавши сторожа, очікували на 45-річного бізнесмена на дачі. Одночасно з ним зник і автомобіль «Міцубісі-Паджеро». Колекція Ігоря Жемова налічує близько трьох сотень автомобілів і мотоциклів, серед яких є рідкісні екземпляри. За фактом зникнення директора порушено кримінальну справу.

Ліна КУЩ.

Донецька область.

СУСПІЛЬСТВО

Лейтенантам Правику і Кібенку не судилося вийти з вогненного кратера

Черкаський інститут пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля у переддень професійного свята відзначив 30-річчя свого заснування

26 ЖОВТНЯ — ДЕНЬ РЯТУВАЛЬНИКА

Справжніх чоловіків виховують у Черкасах

Перший випуск училища своє вогняне хрещення запам'ятав назавжди. То була не навчальна тривога, а виїзд на велику пожежу. Горіли цехи насіннєвого заводу. Шість годин безперешкодно бушував вогонь. Коли приїхали курсанти, перед ними постала суцільна стіна полум'я. Всю ніч, без зміни, працювали хлопці, поки не загасили червоні язики пожежі. А ліквідовувати локальні загоряння, розбирати завали довелося майже тиждень. Перше випробування майбутніх пожежників відкрило рахунок бойових буднів особового складу. У них здобував авторитет молодий навчальний заклад, гартували характер курсантів. Мужність, витривалість, взаємовиручка — ці складові поведінки і характеру стали визначальними для справжніх чоловіків, котрих виховували у Черкасах. Невдовзі училище обрали базою для проведення перепідготовки працівників протипожежної служби всього колишнього Союзу. Вступити на навчання до черкаського пожежного стало почесно і престижно.

Трагедією і славою записаний на скрижалях історії училища 1986 рік. У приборканні ядерного вогню взяли участь 37 випускників навчального закладу. Лейтенантам внутрішньої служби Володимирові Правику та Віктору Кібенку не судилося вийти живими з вогненного кратера. За мужність і героїзм, виявлені ними під час ліквідації аварії на Чорнобильській АЕС, їх посмертно удостоєно звання Героя Радянського Союзу. У 1997 році новостворенному на базі Черкаського пожежно-технічного училища інституту пожежної безпеки постановою Кабінету Міністрів України було присвоєно почесне звання Героїв Чорнобиля.

Біля погруддя Володимира Правика та Віктора Кібенка ніколи не в'януть квіти. Найурочистіші заходи в інституті завжди розпочинаються маршем біля цього святого для кожного курсанта і викладача місця...

Коли допекли війна, армія і муштра

Про полковника внутрішньої служби Олега Стояновича в інституті ходять легенди. Учасник другої світової війни, він у двадцять років став кавалером двох солдатських бойових орденів Слави — третього та другого ступенів. А ще нагороджений медаллю «За взяття Кенігсберга». У складі II Білоруського фронту пройшов свої рідні «вяси», Польщу і охороняв міжнародну конференцію у Потсдамі. Його, стрункого, хвацького гвардії сержанта, відібрали у сорок п'ятому для Параду Перемоги на Красній площі. Проте з умовою: після святкувань у Москві учасник історичного параду і орденоносець стане курсантом військового училища. Стояновичу настільки допекли війна, армія і муштра, що він відмовився від заманливої пропозиції. До того ж 23-річний юнак з 1942 року не знав, де його батьки, сестри — чи живі вони... Розпрощавшись з армією, Олег Стоянович все ж обрав цивільний фах, споріднений з військовою дисципліною. У 1948 році він закінчив Харківське пожежно-технічне училище. І почав викладати у ньому фізичну та пожежно-стройову підготовку. Згодом його запросили зайнятися вишколом курсантів у профільних навчальних закладах Вільнюса, Києва, Львова.

Більш як тридцять років тому колишньому фронтовикові доручили будівництво нового навчального закладу у чистому полі під Черкасами. Відповідальний і цілеспрямований полковник впорався і з цим нелегким завданням. У 1973 році висотні корпуси Черкаського пожежно-технічного училища прийняли перших курсантів. Хрещеним батьком і начальником майбутніх вогнеборців став Олег Стоянович, взірець високого патріотичного обов'язку і офіцерської честі. Закладена ним та його колегами атмосфера вимогливості і доброзичливості до курсанта панує в інституті й донині. А ще — почуття гордості за свій навчальний заклад, прагнення стати висококласними фахівцями. Нещодавно першому начальникові училища виповнилося вісімдесят. Поважний, шанований вік. Та Олег Едуардович, як завжди, у строю. Він працює на кафедрі пожежної тактики, тепер уже вузу. Щодня стрункий, підтягнутий полковник крокує на спортмайданчик і виконує на перекладині, на брусах свій ранковий фізкультмінімум. Ветеран-фронтовик, жива історія інституту надихає курсантів словом і всім своїм життям. Коли його запитали, що ж найголовніше у вихованні його підопічних, Олег Едуардович, ні на мить не задумуючись, відповів: «Щоб стали порядними людьми і творили добро».

Як стають пожежниками

Третьокурсник Євген Пінул приїхав до Черкас з містечка Любашівка, що на Одещині. У його родині ніхто не мав справу з пожежами. Батько працював робітником на цукровому заводі, мати — лаборанткою на хлібоприймальному пункті. Чому Євген обрав «екстрим»? «Щоб випробувати себе, проявити характер», — відповів. За три роки навчання і практики довів собі, що не помилився. Особливо після участі в гасінні пожежі у Котовську. Тоді зайнявся асфальтний завод. Розпечений бітум тріскався і злітав у повітря. Горіли навіть бетонні плити. Пожежний розрахунок, у складі якого був і Євген, сім годин, безперервно боровся і приборкав вогонь. «Відтоді я відчув: пожежна справа — то для мене», — поділився щиро хлопець. І додав, що йому дуже подобається навчатися в інституті. Адже він тут не лише здобуває фах. Євген гарно співає і разом з друзями бере активну участь у всіх пісенно-розважальних дійствах інституту.

Курсант Віктор Назаренко з дитинства знав, що стане вогнеборцем. «Бо ми з моїм однолітком, Володею Лободою, завжди тільки й грали у пожежників», — пригадував. Дід Володі, Володимир Олексійович Лобода, очолював пожежну охорону Чернігівської області і хотів бачити свого онука у лавах відважних і сильних. Сьогодні обоє друзів навчаються у Черкасах. Вже побували на практиці, «понюхали пороху». Віктору навіть довелося гасити пожежу в Києві, в редакції однієї з столичних газет. «Ми врятували тоді чимало оргтехніки і майна, — розповідав третьокурсник. — Два тижні після цієї пригоди я купував у кіоску ту газету. Гадав, що «для історії» надрукують замітку. Однак даремно... Про пожежу не згадали й словом», — зітхнув розчаровано Віктор. «Голос України» виправить цю помилку», — пообіцяла за невдячних колег...

Три роки тому у Черкаському пожежному з'явилися дівчата. У захисній формі, з погонами. І відразу заявили про себе. Наталя Чепурна — майстер спорту, призер міжнародних змагань, чемпіонка і член збірної України з кульової стрільби. Жіноча команда інституту з волейболу грає у першій лізі першості країни. Що вже казати про успіхи дівчат у культурно-мистецьких заходах! Та все ж найголовніше завдання 53-х студентків інституту — стати висококваліфікованими фахівцями пожежної безпеки.

Молодий ювіляр

Найбільша зала Черкас, у палаці культури «Дружба народів», була переповнена. Прибули численні гості з усієї України та з-за кордону. Інститут пожежної безпеки святкував своє 30-річчя. Вперше майбутні пожежники склали присягу працівника Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи.

— Реорганізація пожежної служби на пожежно-рятувальну — це правильний крок, здійснений на вимогу часу, — сказав у виступі ректор вузу, генерал-майор внутрішньої служби Микола Шкарабура. — Як це буває, період трансформації позначається деякими труднощами. Однак ми з гордістю дивимося на своїх випускників. З упевненістю — на своїх вихованців. Той, хто обрав професію рятувальника, не спасує ні перед чим. З цим глибоким переконанням я приймаю сьогодні прапор МНС України...

У присутності гостей, всього особового складу навчального закладу і почесної варти знамено освятили. Розпочався новий відлік часу для Черкаського інституту пожежної безпеки. Нові рядки історії. Бо ж 30 літ — це лиш її початок!

Лідія ТИТАРЕНКО.
Черкаська область.



На знімках: перший начальник училища Олег Едуардович Стоянович; генерал-майор Микола Шкарабура з колегами, гостями свята: Кшиштофом Біскупом з Польщі, Олександром Підгрушним з Росії, Георгієм Касперовим та Олександром Герасимчиком з Білорусі.

Фото автора.

ЧАСОПИС

Народжена свободою

60 років тому полтавська обласна газета дістала назву



Ні, це не правда, що газета живе один день. Газетні рядки доносять до нас подих минулої епохи, події далеких літ, почуття учасників тих подій...

У музеї історії преси Полтавщини, що діє вже п'ять років при редакції газети «Зоря Полтавщини», як ніде, відчуваєш життєвість друкованого слова. Ось ксерокопія першого номера «Полтавських губернських відомостей» за 1838 рік, далі — перший номер газети «Молот» — так вона іменувалася за радянської влади. Газета потім не раз змінювала свою назву, але незмінною залишалася її роль — бути часописом своєї епохи.

З перших днів війни багато працівників «Більшовика Полтавщини» пішли на фронт, восьмеро, як і редактор Іван Горобець, загинули смертю хоробрих. Їхні імена викарбувано на меморіальній дошці, встановленій у вестибюлі редакції.

У день визволення Полтави від фашистських загарбників — 23 вересня 1943 року — в небі над містом з'явився червонозоряний літак ПО-2. Зробивши коло над центром, він розпустив шлейф із білих аркушів, а на землі вояки, мирні жителі ловили їх. На титульному листі читали: «Зоря Полтавщини». Це був свіжий номер обласної газети, яка дістала нову назву. До речі, розкидали газету з літака особисто редактор О. П. Сидоренко та кореспондент С. Я. Кушніренко.

Про ці та інші сторінки біографії газети, де і я працював майже десять років, говорять експонати музею історії преси Полтавщини, який нещодавно пережив друге народження: розмістився у добротному і по-сучасному відремонтованому приміщенні, оновив стенди, експозиції.

Григорій ГРИНЬ.
Полтавська область.

Вони всі народилися у сорочці...

БЛІЦОПИТУВАННЯ

Важко навіть уявити собі, якими могли бути наслідки надзвичайної пригоди, що сталася в Артемівську 10 жовтня. Військовослужбовці 52-ї окремої механізованої бригади 6-го армійського корпусу Південного оперативного командування стали ліквідаторами наслідків пожежі на об'єднаних складах ракетно-артилерійського озброєння. Ось що вони розповіли про події того дня, про що думали і що відчували.



Майор Володимир КРАВЦОВ, командир батальйону.

10 жовтня вартову службу на об'єднаних бригадних складах несли його підлеглі. Коли розпочалася пожежа та стали лунати вибухи, чатові на постах зайняли місця в укриттях і продовжували нести службу. Знімав кожного з варти особисто комбат...

— Дорогою до складів думав про «своїх» людей, уявляв обличчя кожного з них. У голові пульсувало одне: якнайшвидше вивезти чатових з того пекла. Коли заскочили у вартове приміщення, там нікого не було. Це означало — всі люди залишилися на постах. У той момент я навіть боявся думати про найгірше, не міг уявити, що в окопі нікого не застану...



Капітан Геннадій АХМАТЕНКО, командир медичної роти.

«Товаришу полковнику! Ви можете заборонити капітану йти туди, але медику цього ніхто і ніколи не зможе зробити...», — сказав своєму командирові Геннадій Ахматенко і попрямував до смуги вогню, де в укриттях, на постах перебували вартові. Строкову службу Геннадій проходив в Афганістані.

— Відверто кажучи боявся запізнитись. Адже десь там, на постах, мали бути постраждалі. Уявляв і проробляв в думках свої дії, як бинтувати, виносити... Все це подумки повертало до Афганістану. З кожним вибухом я все реальніше згадував минуле. Колись це вже зі мною було. Невже знову?

Усе могло бути набагато гіршим. І досі не віриться, що серед особового складу, цивільного населення (за винятком двічини) немає постраждалих.



Майор Олександр МЄРІНОВ, начальник протипожежної служби бригади.

У складі розвідувального екіпажу виїхав до місця пригоди, потім очолив екіпаж гусеничної протипожежної машини. Коли від вибухів виникла загроза пожежі, майор, протягнувши пожежні рукави на відстань 150-200 метрів почав боротися з вогнем на відкритій місцевості.

— Я не міг допустити, щоб вогонь перекинувся на інші склади. Все відбувалося немов у фільмі: я встигав відповідати на ще не сформульовані запитання. Навіть якось дивно почувати себе таким мобілізованим.

Не можу сказати, що страху не було. Боявся лише одного — поширення вогню до сховищ із небезпечними боєприпасами. Про можливі наслідки навіть не хочеться думати. Слава Богу, що нам вистачило води і здорового глузду не чекати допомоги, а діяти. Командир центральної бази резерву танків полковник Володимир Чоботок вчасно задіяв пожежний танк зі сховища довготривалого зберігання. На щастя, одна з наявних в Україні машин була у нас в Артемівську і виявилася на ходу.



Підполковник Михайло НІКОЛАЄВ, начальник хімічної служби бригади.

Він вже не пам'ятає, як розгорталися події того страшного дня. Але все, що робив Ніколаєв забути важко...

— Думати не було часу. Потрібно було витягти з того пекла хлопців, які залягли неподалік від сховищ. Ніхто з них не хотів виходити зі своєї схованки. Кожного доводилося фактично відривати з місця укриття. Страху я не відчув. Це скоріше була цікавість, чи зможу я подолати наступні метри і з якою швидкістю.

Ми всі народилися в сорочці, а я — вже напевне. Таке буває тільки у фільмах — встигнути вчасно уникнути ушкодження. Відтепер вірю, що подібна ситуація може трапитись і в житті. Не дай Боже, пережити подібне комусь із нас.

ГЛОБУС

ЄЕП, Азов та газові труби

Віце-прем'єр уряду Росії Віктор Христенко вірить в інтеграцію СНД



— Що передбачає угода про Єдиний економічний простір, підписана президентами України, Білорусі, Казахстану і Росії?

— Кінцева мета ЄЕП — це створення умов для вільного руху капіталів, послуг, товарів та робочої сили. Якщо читати цей документ, то в ньому немає жодних політичних аспектів. Угоду від початку до кінця пронизано економічною проблематикою. Ця угода написана не для політиків, а для людей бізнесу.

— Які ще документи з розвитку і формування зони вільної торгівлі СНД може бути підписано ?

— У 1998 році дефолт призвів до обвалу товарообігу на пострадянському терені. В 2000-му — бурхливе зростання взаємної торгівлі майже на 33 відсотки. Але потім знову — стагнація і скорочення товарообігу. Сьогодні весь товарообіг у СНД не перевищує 60 млрд. доларів. І це незважаючи на те, що, за винятком 5—6 найменувань товарів, між країнами СНД є режим вільної торгівлі.

Сьогодні в усіх країнах СНД спостерігаємо стале зростання економіки, внутрішнього споживання. Постає питання: а чому товарообіг у СНД падає? Я вважаю, що зростання економіки та внутрішнього споживання в країнах СНД виникає за рахунок імпорту з третіх країн. А це, у свою чергу, призводить до простого висновку: якщо не приймати системних, інтеграційних рішень, які просували б і поглиблювали б наше співробітництво, то наші ринки займуть треті країни. До 1 грудня нинішнього року у відповідності з рішенням президентів група високого рівня, яка працює на постійній основі, має підготувати комплекс заходів зі створення правової основи для ЄЕП. Уже встановлено механізм, головна умова якого: ніхто нікуди не примушує, не тягне. По-друге, щоб щось прийняти, необхідна згода всіх.

— А як ця так звана згода позначається під час розв'язання питань щодо конкретних проектів, наприклад, газового російсько-українського консорціуму?

— Ми прийняли спільне рішення про те, що інвестиційна фаза його діяльності розпадається на дві частини. Перша, пов'язана зі створенням нового газопроводу, що дасть змогу раціонально забезпечити постачання газу до Європи. Сьогодні триває детальне опрацювання технологічної складової цієї частини проекту, котра включає компресорні станції, підземні сховища, тобто те, що може бути задіяно для функціонування нової гілки газопроводу. Друга частина реалізації проекту залежить від того, наскільки вдбудеться уніфікація законодавства концесійної моделі газового консорціуму до нині наявної газотранспортної системи України.

Сьогодні статутний капітал газового консорціуму — це мінімальна сума, не більш як мільйон доларів. Цю суму 50 на 50 розділено між сторонами — Росією й Україною. Але визначити джерела фінансування — це не найскладніше питання. Набагато важче виробити ту основу, що «запліднить» грошима, і проект почне жити.

— Напевно, під час розв'язання цих проблем уряд приділяє увагу розвитку трубопровідного транспорту Росії?

— Наш пріоритетний проект — балтійська трубопровідна система. Сьогодні вона забезпечує пропускну спроможність 18 млн. тонн. До кінця нинішнього року буде 30, а навесні 2004-го — 42 млн. тонн. Наші плани — довести пропускну спроможність цієї гілки до 60 млн. тонн. Другий пріоритет — це східний напрям, будівництво транспортної системи в напрямку: Ангарськ — Находка з відгалуженням до Китаю. Третій напрямок — Північ: це Архангельськ, Мурманськ, Кольський півострів. Росія дуже велика за територією країна, що володіє величезними природними ресурсами. І ми робитимемо все, щоб будь-які ризики, пов'язані з постачанням російських вуглеводнів на європейські та світові ринки, мінімізувалися.

— Яка вартість будівництва дамби до українського острова Тузла? Чи не вважаєте ви, що спочатку необхідно було провести демаркацію та делімітацію українсько-російського кордону, а потім розпочинати будівництво?

— Не можу назвати вартість. Проект цей не лежить перед очима, тому не знаю його економічних параметрів. Щодо делімітації кордону. Особисто мій досвід з делімітації та демаркації Каспію свідчить про те, що водна поверхня має залишатися єдиною і неподільною. Азов — це внутрішнє море Росії і України. Отже, вільний для судноплавства. А для інших господарських цілей розмежовуються сектори з метою надрокористування. Каспійський досвід показав, що це дуже складна тема і покрокове просування — це єдина можливість врегулювання всіх проблем. Наприклад, щодо Каспію ми незабаром приймемо Декларацію про охорону водного середовища всіма п'ятьма країнами. Я вважаю, що і азовську проблему слід вирішувати так само.

Розмовляв Віктор ТИМОШЕНКО.

Москва.

Військовий аташе Росії помер у тбіліській лікарні

У ніч на середу в тбіліській клініці медичного університету, будучи непритомним, помер військовий аташе посольства Росії в Грузії 50-річний полковник Валерій Ластовський.

Полковник потрапив в автомобільну аварію 20 жовтня, увечері, приблизно за 40 метрів від будинку російського посольства в Тбілісі, коли джип «Міцубісі», що належить посольству, врізався в джип «Мерседес», котрий їхав йому назустріч. В автомобілі російського посольства крім водія перебували двоє дипломатів, одного з яких одразу відправили до лікарні, а другого, котрий сидів поряд з водієм, удалося витягти з машини лише через півгодини після аварії. Постраждав і пасажир другого джипа — 40-річний Торніке Гасвіані теж перебуває в лікарні, його стан лікарі оцінюють як стабільний, загрози життю немає. Як стверджують очевидці, військовий аташе був, м'яко кажучи, не дуже тверезий.

У клініці Тбіліського медичного університету російському дипломату було зроблено термінову операцію, однак він умер не опритомнівши.

Це не перший випадок, коли високопоставлені російські дипломати, акредитовані в Тбілісі, потрапляють в автодорожні пригоди в нетверезому стані. Так, торік автомобіль, у якому було двоє співробітників посольства Росії, з'їхав... у підземний перехід на одній з центральних вулиць Тбілісі. Тоді, на щастя, ніхто не постраждав.



Фото АП.

До речі, в ніч на 21 жовтня сталася ще одна дорожньо-транспортна пригода. Консул посольства Румунії в Грузії також потрапив в аварію — вийшовши з розташованого на набережній Тбілісі ресторану «Дзвелі сахлі», консул сів у свій автомобіль і, проїхавши 50 м, урізався в дерево. Він не постраждав. Перевірити вміст алкоголю в крові румунського дипломата грузинська поліція не змогла — консул має дипломатичний імунітет.

Тамаз ЛОМСАДЗЕ.

Тбілісі.

ФОТОФАКТ

Цього тижня відкрився Токійський автосалон, остання найбільша демонстрація досягнень автомобілебудівників нинішнього року. На ньому представлено майже 600 легкових автомобілів і мотоциклів від 60 світових виробників. А окрасою автосалону є одномісний електромобіль. Яйцеподібна капсула, спирається на чотири колеса, рухлива: задні колеса під'їжджають до передніх і кабіна стає в вертикальне положення.



Фото АФП.

ВІСТІ З ДІАСПОРИ

Грай, «Водограй»!..

Днями представники української громади Латвії приймали гостей з естонського міста Сілламяе.

Ділові і товариські стосунки між активістами товариства «Водограй» із Сілламяе та Ризькою українською середньою школою, культурно-освітнім товариством «Дніпро», Спілкою українців Латвії існують уже давно. В березні цього року велика група ризьких школярів побувала з концертами в Таллінні та Сілламяе. І ось тепер естонські українці приїхали до Латвії.

І керівник «Водограю» Лариса Житник, і шестеро учнів старшої групи української недільної школи відзначали теплоту, з якою в Латвії зустрічали естонських колег. Побували гості й на «Сорочинському ярмарку», що його традиційно напередодні осінніх канікул влаштовують учні Ризької української школи. Взагалі, вивчення досвіду цієї школи було одним із основних завдань поїздки. Адже, як зазначила Л. Житник, асиміляція в Естонії відбувається прискореними темпами і важливо протистояти їй. В Естонії нещодавно прийнято рішення про запровадження факультативного вивчення рідної мови за наявності у школі хоча б 10 учнів відповідної національності. Проте механізми реалізації цього рішення поки не визначено.

Гостей приємно вразила єдність українських організацій Латвії, що нечасто трапляється у нашій діаспорі.

Володимир СТРОЙ.

ЗВІДУСІЛЬ

Аборигени вибачилися

Аборигени одного з поселень на островах Фіджі вирішили попросити пробачення у нащадків англійського місіонера Томаса Бейкера, убитого і з'їденого 136 років тому.

Британська газета «Таймс» повідомляє, що представники місцевого племені вже запросили родичів Бейкера на офіційну церемонію покаяння.

За однією з версій, священик викликав гнів жителів селища Навоса тим, що витяг гребінець із волосся вождя. Дотик до голови вождя тут дотепер вважається одним із найстрашніших злочинів. Один з людожерів навіть хвастався тим, що з'їдено було все, крім черевиків англійця. Жителі Навоса вважають, що вбивство Томаса Бейкера стало прокляттям для села, і тому вони вирішили попросити прощення за своїх предків-канібалів.

ФАКТ І КОМЕНТАР

Чи є перспектива у провінційного кіно?



У Вінниці відбулася презентація нового художнього фільму у трьох серіях «Фатальна помилка». Стрічка знята творчим об'єднанням акторів місцевого муздрамтеатру «Шалав'є». Це п'ята художня кінокартина молодого режисера, випускника Київського театрального інституту імені Карпенка-Карого Валерія Шалиги. Свій перший фільм «Три плачі над Степаном» (за твором Григора Тютюнника) Шалига зняв у 1993 році на кіностудії імені Довженка у творчому об'єднанні «Дебют». Чотири інші, на подив кіномитців і глядачів, створено у місті над Бугом, де нема і ніколи не було власної кіностудії.

Перед початком презентації найменше хвилювався... автор фільму. Актори, особливо молоді, ніяковіли перед теле- і фотокамерами. Поведінка Валерія Шалиги, навпаки, свідчила про впевненість: він не приховував гордості за те, що вдалося зробити. Здавалося, молодий режисер так і хоче сказати: «Я вірю в успіх картини...».

Тим часом ставлення до провінційного кіно не однозначне. Ми, глядачі, віддаємо перевагу роботам іменитих майстрів. У таких хочуть зніматися популярні актори. А провінція... Там і платять менше, і нема гарантії, що фільм піде в широкий прокат. Богдан Бенюк, виконавець однієї із ролей у фільмі «Фатальна помилка», поперва був такої само думки. Але результат, щиро зізнався актор, перевершив усі сподівання. Тепер, каже пан Богдан, за першої-ліпшої нагоди намагається робити рекламу «кіношній» Вінниці.

Поява провінційного кіно, на його думку, викликана бажанням нового покоління кіномитців відродити славні традиції українського кіномистецтва. Якщо наші фільми не знімають на студіях у Києві чи Одесі, то їх створюватимуть у Вінниці чи ще деінде, переконаний Бенюк. Природа не терпить пустоти. А талановитих майстрів, на щастя, у нас ніколи не бракувало.

Із запропонованих учасникам презентації сюжетів одразу стало зрозуміло: те, що відбувається на екрані, можна побачити за вікном. Шалига показав частинку нашого непростого життя. Коли п'ять років тому з'явилася ідея фільму, він запропонував написати сценарій кільком письменникам — і вінницьким, і столичним. Але, з'ясувалося, відобразити те, що відбувається з нами нині, набагато складніше, ніж, скажімо, розповісти про події днів минулих. Одне слово, із сценарієм «на замовлення» не склалося.

Та режисер так загорівся задуманим, що сам узявся за перо. У центрі твору, написаному і знятому в популярному нині жанрі мелодрами, — сім'я успішного бізнесмена. Головне для нього — жадоба наживи. Заради цього не зупиняється ні перед чим. Щоб прибрати зі свого шляху непокірного суперника, готує смертельну пастку. Проте під час вибуху гине інша людина — донька-красуня бізнесмена, яка випадково опиняється в пекельному місці.

Найчастіше Шалигу запитували про те, як йому вдається знімати кіно, як мовиться, на голому місці. Та режисер ніби й не чув того. Принаймні зовсім не вдавався у подробиці. Казав: було б бажання... Ще уточнив: відтворити події війни у фільмі «Покута» йому вдалося легше, ніж ті, що їх бачимо у новій картині. Народний артист України актор місцевого музично-драматичного театру імені Садовського Нестор Кондратюк, виконавець головної ролі, вважає, що режисер до всього проявив себе ще й здібним організатором: залучив до зйомок міліцейські структури, офіцерів Військово-повітряних сил, штаб яких дислокується у Вінниці, працівників Бориспільського міжнародного аеропорту. Зумів «проникнути» у розкішні будинки з басейнами місцевих підприємців...

Створювалася картина спільно з обласним державним телебаченням: для цього залучили режисерів, операторів, телевізійну техніку. Автор фільму зумів удало синтезувати можливості театру й телебачення. До речі, деякі телевізійники також зайняті у фільмі. Крім них і акторів театру, головну жіночу роль виконала переможниця конкурсу «Міс Вінниця-1999» Ірина Зелененька. Богдан Бенюк погодився на другорядну роль. Каже, що в Києві у кіно не знімається уже два роки, тому охоче скористався запрошенням вінничан. Разом з ним зі столиці приїхав Сергій Підгорний, добре відомий глядачам за фільмом Леоніда Бикова «У бій ідуть лише старики», де виконував роль Смуглянки.

Першу відзнаку за нову роботу режисер отримав від благодійного фонду «Золоті скрижалі милосердя»: диплом, який вручив президент фонду Анатолій Рибчук, має символічну назву — «За відродження національного кінематографу». Названий фонд підтримав митців коштами. Так само як це зробили окремі депутати міськради, а також міський голова Вінниці Олександр Домбровський. А те, що підприємці не пошкодували грошей на мистецтво, для нього добрий знак.

Звичайно, робота не бездоганна. Сам автор фільму не приховує цього. Провінційне кіно, на його думку, повинно мати підтримку держави. Хоча б у сприянні виходу на широкий екран. До слова, один з фільмів Шалиги нині демонструється в Ізраїлі. У нас, крім вінницьких глядачів, його ніхто не бачив. Решта картин молодого режисера також невідомі для широкого загалу.

Віктор СКРИПНИК.

Вінниця.

На знімках: автор фільму Валерій Шалига **(зверху)**; виконавці головних ролей у фільмі **(зліва направо)** — Світлана Рога, Іван Педорук, автор фільму Валерій Шалига, Ірина Зелененька, народний артист України Нестор Кондратюк, Ольга Дуржинська.




17 жовтня. Тузла. Тривають навчання підрозділів Державної прикордонної служби України з використанням поліцейських методів, без застосування зброї


18 жовтня. Київ. Відбувся п'ятий з'їзд Аграрної партії України, на якому віце-прем'єр-міністра України Івана Кириленка обрано новим головою партії


19 жовтня. Традиційний 4-й фестиваль молодого вина пройшов у Одесі, свою продукцію продемонстрували багато відомих українських виробників



20 жовтня. Зустріч Голови Верховної Ради України Володимира Литвина з Генеральним секретарем НАТО Джорджем Робертсоном


21 жовтня. Київ. У рамках 3-го туру групового турніру Ліги чемпіонів УЄФА київські динамівці з рахунком 2:1 перемогли лондонський «Арсенал»


22 жовтня. У Верховній Раді України відбулися парламентські слухання на тему «Україно-російські відносини: сучасний стан і перспективи»


23 жовтня. Тузла. Між українським прикордонним постом на понтонах і російською дамбою залишилося менш як 100 метрів


23 жовтня. На пленарному засіданні Верховної Ради України після бурхливого обговорення прийнято постанову «Про усунення загрози територіальній цілісності України, що виникла внаслідок будівництва Російською Федерацією дамби в Керченській протоці»

Сім днів із життя країни очима фотокореспондентів Сергія КОВАЛЬЧУКА, Олександра КЛИМЕНКА, Укрінформу та УНІАН



Україна олімпійська: 1952—2004

Сорок років тому Валерій Брумель установив фантастичний світовий рекорд — подолав висоту 228 сантиметрів, а за кілька років потому здійснив моральний подвиг, що відкрив багатьом людям шлях до порятунку — шлях до життя.

ІМЕНА

Валерій БРУМЕЛЬ

Досьє «Голосу України»

БРУМЕЛЬ Валерій Миколайович, олімпійський чемпіон (1964), срібний призер Олімпійських ігор (1960) — стрибки в висоту, рекордсмен світу (1961—1971), чемпіон Європи (1962), чемпіон СРСР (1961—1963). У 1961, 1962, 1963 рр. було визнано кращим спортсменом світу.



Є спортсмени, доля яких складається напрочуд щасливо — вони йдуть до слави, ніби граючись, усе відбувається ніби само собою, легко (хоча чи є у великому спорті щось легке?). Але є й такі — теж великі, на яких доля, здається, вирішила провести чи не найсуворіші випробування — фізичні й духовні. Саме такий був Брумель. Ми познайомилися з Валерієм у Києві, куди він охоче приїздив (навчався хлопець тоді у Львівському інфізкульті), де його любили і де він з радістю виступав. Саме на Республіканському стадіоні спортсмен попросив поставити планку на позначці 229, і лише якийсь «подих» вітру зіштовхнув її... Брумель уже стартував на Олімпійських іграх у Римі, здобув срібну нагороду (поступився Роберту Шавлакадзе лише за кількістю спроб), установив світовий рекорд. Легкоатлетичний союз США першому з радянських атлетів вручив йому найголовніший приз — Кубок Хелмса. На черзі були Олімпійські ігри в Токіо, де на нього чекав знаменитий американець Джон Томас, який хотів будь-що повернути собі світове досягнення. Але... рік у Брумеля, як кажуть спортсмени, не пішов — стрибав важко, не відчував піднесення, яке завжди наснажувало енергією. Побував у Луганську, зайшов до рідної спортшколи, обійняв свого першого наставника Григорія Юхимовича Головіна, але полегшення не знайшов.

Утрьох — до нас приєднався знайомий Валерія — сіли на річковий трамвайчик і попливли до гирла Десни. Чиста прозора вода, білі чайки, духмяні трави, тиша розслабили нас, хотілося говорити й говорити. Тоді Валерій і зізнався, що втратив не те що віру в майбутню перемогу в Токіо, а внутрішній настрой, без якого важко розраховувати на успіх...

В олімпійському селищі-1964 першим йому зустрівся саме Томас, бачити якого він хотів найменше. Боявся, що американець в його очах побачить сум і невпевненість. Але Томас, з яким він давно потоваришував, з такою щирістю обняв його, що Валерій полегшено зітхнув.

Перша спроба на японській землі подолати... два метри(!) закінчилася невдачею. Слава Богу, що це були тренування, без свідків. Згодом він опанував себе, стрибав упевнено, але без піднесення. Проте в команді кожен був заклопотаний своїм, ніхто й не помітив його настрою. Навіть тренери. Це дало надію, що не докучатимуть розмовами про необхідність обов'язкової перемоги, адже ніхто — ніхто! — навіть думки не припускав, що Валерій може схибити. Він сподівався поновити спортивну форму, знову відчути внутрішнє піднесення. Та за кілька днів до старту Валерій втратив сон. Що не робив, а заснути не міг. Це вже віщувало справжню катастрофу.

Напередодні старту він пішов до лікаря, до Миронової, мабуть, єдиної людини в збірній, якій довіряли всі спортсмени і яка вже зрозуміла стан рекордсмена. Він просив, ні, вимагав дати йому склянку спирту. Миронова без зайвих слів налила півсклянки, і Валерій одним ковтком випив. Ніч проспав як убитий. Кваліфікація потребувала подолати 206 сантиметрів. Брумель двічі збиває планку на висоті 203 сантиметри. Нависла катастрофа, забігали тренери і спортивні функціонери. Брумель, сам Брумель вибуває!?

Роберт Шавлакадзе підбіг до нього: «Ти що здурів! Це ж двісті три, двісті три!» А тут ще швед Петерссон, нахабний і жадібний, уже роздзвонив усьому світові, що Брумель, неначе повітряна кулька, з якої випустили повітря. Ні, дідька лисого! Валерій легко долає висоту.

До висоти 214 сантиметрів ті, хто претендував на медалі, йшли рівно, ніби налаштовані на одну хвилю. Та перша спроба для двох американців, шведа і Брумеля із Шавлакадзе була невдалою. Валерію довелося навіть виходити на третю спробу. Як з'ясувалося, підступний швед непомітно відсунув позначку, від якої Валерій починав розбіг. Трохи пізніше Петерссон ще й заявив суддям, що Брумель має спеціальну пружину у кросівках. Доки перевіряли, Валерій сидів під ковдрою — на стадіоні вже ніч, холодна жовтнева ніч. Він навіть не розсердився на шведа... Японці принесли його взуття і довго кланялися, вибачаючись.

Коли планку встановили на позначці 218 сантиметрів, у секторі для стрибків залишилися два американці та Брумель. Дев'ятигодинний марафон наближався до розв'язки. Глядачі купчилися на трибунах, журналісти просто-таки висіли на огорожі. Розігрувалася, може, найпрестижніша золота медаль у легкій атлетиці. Переможе той, у кого сильніша воля, хто здолає страшенну втому і страх поразки.

Валерій подолав висоту з першої спроби, Томас — з другої, а Рамбо взагалі не взяв її. Він міцно обійняв Томаса, дякуючи тому за вміння боротися до кінця, додаючи Валерію наснаги.

Рівно через рік у Москві мотоцикл з Валерієм на слизькій дорозі врізається в стовб. Остаточний вирок лікарів — інвалід на все життя, одна нога коротша за іншу на кілька сантиметрів. Таке не виліковують. Кінець усьо-му у двадцять три? Валерій не хоче миритися, він готовий до будь-яких операцій. Йому кажуть, що ніхто ще не вміє нарощувати кістки. Йому пишуть листи з усіх куточків країни, підтримують, радять. Він відчуває — його жаліють, ніхто не вірить, що він повернеться у сектор для стрибків. А спортсмен упевнений у цьому. Та минають місяці болю і сумнівів. В одному з листів хтось написав, що десь у Казахстані, нібито в Кургані, є молодий лікар Гавриїл Ілізаров, який може допомогти. Московські спеціалісти радять Валерію не шукати фатаморгану. Але він летить туди. Операції, знов операції, і лікар, який гарантує чемпіону повернення у спорт. Три роки нелюдських випробувань, перш ніж він подолав 208 сантиметрів. Його історія пролунала на весь світ як символ людської волі, віри у власні сили. Ім'я Брумеля навіть у вищих ешелонах влади відчиняє двері. Валерій домагається, що про лікаря нарешті згадали і визнали його винахід. І саме завдяки олімпійському чемпіону Ілізаров отримав клініку, став Героєм Соціалістичної Праці, його методика врятувала тисячі загублених життів. І дякувати за це треба Валерію Брумелю...

Кілька років тому я разом із моїм давнім другом журналістом із газети «Советская Россия», учасником оборони Києва Віктором Синявським зустрівся з Брумелем у нього вдома. Валерій сказав, що іноді навідується до Луганська, радий, що в місцевому краєзнавчому музеї зберігають пам'ять про його досягнення, зустрічався з молоддю, заохочував до спорту. Написав кілька книг, за його сценарієм зняли художню стрічку. Підростає син. Чи почав би все спочатку? Валерій на хвилину замислюється (мабуть, згадує роки випробувань) і твердо каже: «Без вагань!» Таким він і залишиться в нашій пам'яті...

Ігор ЗАСЄДА.

На фото: Валерій Брумель

Від фольксопери до цегельного заводу

До 120-ліття Романа Прокоповича-Орленка

КАЛЕНДАР



На станції Вяземська в Хабаровському краї у 50-х роках працював сторожем на цегельні один чоловік. Хто б міг подумати, що це колишній соліст Віденської опери!

...Видатний оперний співак, педагог, організатор і диригент світських та церковних хорових колективів і камерного оркестру, драматичний актор, активний громадський діяч Роман Прокопович-Орленко народився у жовтні 1883 року в селі Чижиків Пустомитівського району на Львівщині в сім'ї сільського вчителя.

Після закінчення гімназії в Перемишлі, вступив 1903 року до університету у Відні на факультет класичної філології та музикознавства, вивчаючи одночасно приватно вокал. Володіючи могутнім голосом чудового тембру і широкого діапазону, який дозволяв йому виконувати з успіхом баритональні й басові оперні партії, Р. Прокопович-Орленко, після закінчення в 1908 році Віденського університету, підписав контракт з Віденською фольксоперою, де протягом десяти літ співав партії у тетралогії Вагнера «Перстень Нібелунгів», а також партії Валентина («Фауст» Гуно), графа Альмавіви («Весілля Фігаро» Моцарта), Бартоло («Сивільський цирульник» Россіні), Ескамільйо («Кармен» Бізе). Часто співав на гастролях в оперних театрах Праги і Моравської-Острави, був активним діячем та керівником хору української громади у Відні.

Після розвалу Австро-Угорщини Прокопович-Орленко в 1918 році повернувся до Львова. Тут його діяльність була тісно пов'язана з львівськими театрами «Руська бесіда», «Українська бесіда» та театром Й. Стадника, де він виконував оперні арії, драматичні ролі. Ці театри гастролювали у Вінниці, Козятині, Кам'янці-Подільському, інших містах України. У вересні 1919 року театр «Українська бесіда» давав вистави в Перемишлі. Рецензент писав: «Бачили ми відому оперу «Запорожець за Дунаєм», в якій перемишльська громадськість уперше захоплювалася знаменитою грою та сильним голосом співака віденської опери п. Орленка...».

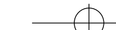
1922 року Р. Прокопович-Орленко став головою «Союзу діячів театрального мистецтва Галичини», а восени цього ж року його запросили виступати в «Метрополітен-опері» в Нью-Йорку. Артист відмовився.

У 1920—1938 роках Р. Прокопович-Орленко працював викладачем вокалу у Вищому музичному інституті М. Лисенка у Львові, в польських та українських гімназіях, школах, керував хорами, співав сольні партії в хорах «Боян», «Бандурист», «Сурма», організував учнівський камерний оркестр. Він керував світськими та церковними хорами, які виконували концерти Бортнянського, Березовського, Веделя, твори Людкевича, Барвінського, Стеценка, Чайковського, Гречанінова та інших композиторів. До 1943 року керував хором у львівській Успенській церкві, де виконувались усі 35 концертів Бортнянського, концерти Березовського, Веделя, твори Рахманінова, Чайковського, грузинська літургія, колядки в обробках Стеценка, Барвінського. Кожної неділі велася трансляція служби Божої по радіо.

В 1949 році Роман Прокопович-Орленко разом з родиною був репресований і вивезений в Хабаровський край. Отоді й працював сторожем на цегельному заводі. Переведений пізніше до Хабаровська, був хормейстером у театрі музкомедії, а також викладав сольфеджіо, диригування та вокал у музучилищі. В 1957 році повернувся на батьківщину і жив останні роки у Винниках поблизу Львова. Помер 1962 року. Похований на старому цвинтарі у Винниках.

Мирослава ГЕРЦИК-ПРОКОПОВИЧ.

До висоти 214 сантиметрів ті, хто претендував на медалі, йшли рівно, ніби налаштовані на одну хвилю



Спонсори допомогли



Мал. Миколи КАПУСТИ.

РЕПОРТАЖІ ОДЕСЬКИХ ДЖЕНТЛЬМЕНІВ

Кор.: Напередодні чергового дня народження Одеси, який традиційно відзначають 2 вересня, практично всі установи нашого міста — кожна по-своєму — готуються до свята. Ми пропонуємо вашій увазі репортаж з однієї такої, може, не зовсім звичайної установи.

Вивіска «Одеська міська в'язниця». Тут же Кореспондент і Начальник.

Кор.: Розкажіть, будь ласка, як ви готуєтеся до свята.

Начальник: Ну, як усі в місті... Будівлю впорядкували, фінську сантехніку завезли, югославське устаткування... Італійські нари поставили... Ну й давня наша мрія збулася — камеру-музей Мишка Япончика відкрили...

У кадрі табличка: «Камера-музей Мишка Япончика. Вхід від 8 до 12 (років)».

Кор.: Але, вибачте, де ви взяли на все це гроші? Невже з бюджету?

Начальник: Та що ви!.. Спонсори допомогли.

Кор.: У вас спонсори?!

Начальник: Аякже! Вони, до речі, в нас дуже зацікавлені.

Кор.: Вибачте, але я не зовсім розумію, чим ви можете зацікавити спонсорів.

Начальник: Ну як? Ми їх і на прогулянку частіше виводимо, і передачі з волі без обмежень передаємо. Ну й рекламу, звичайно, їм забезпечуємо. От рекламний щит нещодавно поставили...

У кадрі типовий міліцейський стенд. На ньому фотографії. Вгорі напис: «Їх розшукала міліція»...

Публікацію підготував Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

Цього дня

■ 1649 р. Богдана Хмельницького обрано гетьманом України. ■ 1838 р. Народився французький композитор Жорж Бізе. ■ 1848 р. У Львові створено культурно-просвітницьке товариство «Галицько-руська матиця». ■ 1913 р. Народився письменник Олекса Гуреїв. ■ 1938 р. У Києві розпочався перший республіканський з'їзд художників, на якому було засновано Спілку художників України. ■ 1943 р. Визволено від гітлерівців Дніпропетровськ та Дніпродзержинськ. ■ 1968 р. Пуск останнього агрегата Київської ГЕС.

Гіпнотизер

Святково вбраний Токарчук ішов вулицею з пакунком, перев'язаним червоною стрічкою. Раптом його покликали. Токарчук озирнувся і побачив свого колишнього однокашника Зубченка, з яким не зустрічався уже кілька років. Того нелегко впізнати — колись худий і засмиканий, походив нині на вгодованого кота з популярного мультфільму.

— А я знаю, до кого це ти поспішаєш, — сказав Зубченко. — До Дмитревського.

— Як ти здогадався?

— Так і я оце до нього.

— На ювілей і, даруй, — з порожніми руками? — подивувався Токарчук.

— Зараз порожні, а за п'ять хвилин будуть повні, — мовив Зубченко. — Він відійшов до найближчої галантерейної ятки. — Що б подарувати тому Дмитревському? Перебереш ціну — йому наб'єш, недобереш — себе осоромиш. Так, дівчино, мені електричну бритву — найдорожчу, й оті парфуми для чоловіків. І покладіть усе це, будь ласка, в цей пакет.

Затим Зубченко перейшов до ятки з продуктами. Там узяв пляшку коньяку і велику коробку шоколадних цукерок. На базарчику біля зупинки вибрав букет троянд.

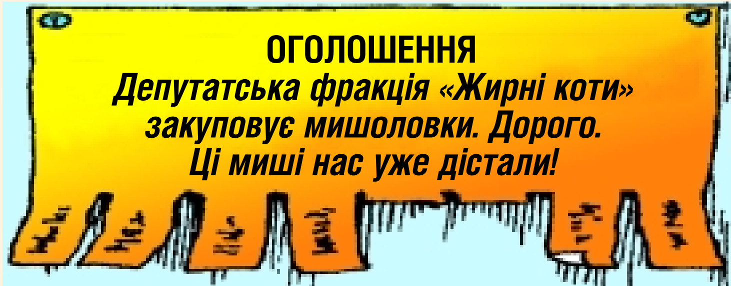
— Ну, ти даєш, — здивувався Токарчук. — Вони тобі все це дають за так.

— Спробували б не дати! — глумливо мовив Зубченко.

— А ти хто такий — гіпнотизер?

— Податкову інспекцію, друже, треба знати в обличчя!

Савелій ЦИПІН.



АСТРОЛОГІЧНИЙ ПРОГНОЗ
з 27 жовтня по 2 листопада 2003 року

Чудовий тиждень для активних дій, будьте заповзятливими й не бійтеся виявити ініціативу. Ймовірно, з'явитися шанс поліпшити своє становище.

ОВЕН. Ви можете істотно розширити свої інтереси на роботі, вжити необхідних заходів для налагодження дружніх стосунків із колегами та підлеглими. Співробітники високо оцінять ваші професійні здібності, тому не приховуйте своїх чеснот — це допоможе наблизитися до мети. У цей період ви розв'яжете чимало поточних проблем, пов'язаних з домівкою і сім'єю. Використайте цей час для оздоровлення.

ТЕЛЕЦЬ. Цього тижня ви зможете більше часу приділити своїм дітям або коханій людині. Корисними й цікавими будуть розважальні поїздки. Використайте цей час для активного навчання — вам буде легко зосередитися. Поспілкуйтеся з новими людьми — це розширить дружні зв'язки, дозволить здобути симпатії і забезпечити підтримку. На вас очікують важливі новини, контакти, знайомства.

БЛИЗНЯТА. Можливо, вдало для вас вирішиться важливе фінансове питання. Водночас цей період сприятливий для розв'язання багатьох домашніх проблем, пов'язаних з паперами. Активізуйте пошук перспектив, що дають можливість поліпшити у майбутньому ваше матеріальне становище. Період буде вдалий для того, щоб поговорити з начальством про підвищення зарплати.

РАК. Заплановані на цей період зустрічі, поїздки, знайомства або початок циклу навчання можуть бути корисні. Підписані у цей час документи або угоди в перспективі розширять ваші можливості. Ваші ініціативи дістануть підтримку. Скористайтеся цим тижнем, щоб сформувати нові й зміцнити старі зв'язки, знайомства, а також налагодити стосунки з родичами або сусідами.

ЛЕВ. Цього тижня краще не афішувати своїх дій. Можете отримати прибуток від прихованої діяльності. Ймовірно, ви комусь зробили конфіденційну послугу, за що отримаєте обіцяну винагороду. Це додасть вам упевненості в собі й оптимізму. Отримаєте приховану підтримку і допомогу від впливової людини з адміністрації. Час сприятливий для самотності, накопичення фізичних і духовних сил.

ДІВА. Використайте цей період для обмірковування поточних планів. Цілком можете розраховувати на обіцяну допомогу від друзів або покровителів. Спілкуйтеся з новими людьми, це розширить ваші дружні зв'язки, дасть змогу здобути симпатії й підтримку. Якщо ви подали заяву на вступ до якоїсь громадської або політичної організації, то на цьому тижні вас можуть туди офіційно прийняти.

ТЕРЕЗИ. Цей час сприятливий для інтелектуальної діяльності. У вас можуть з'явитися таємні покровителі, від яких одержите приховану підтримку. Можливо, секретна інформація, якою володієте, виявиться корисною для вашого керівництва. Не афішуйте свої дії, краще усамітнитися. Можете отримати прибуток від прихованої діяльності.

СКОРПІОН. Цей період сприятливий для зміцнення і розширення зв'язків з іноземними або іногородніми громадянами, організаціями, підприємствами. Ймовірно, ваші таємні відомості стануть в пригоді вашому начальству. Завдяки підтримці друзів і однодумців можете розпочати здійснення своїх далекосяжних задумів. Якщо очікуєте на рішення суду щодо вашої справи, то на цьому тижні отримаєте відповідь, яка вас задовольнить.

СТРІЛЕЦЬ. Якщо у вас є фінансові проблеми, обговоріть їх з начальством або батьками — вони підкажуть вдале рішення. На цьому тижні займіться справами, пов'язаними з грошима, кредитом або позикою, спадщиною. Можете поставити перед собою нові перспективні завдання, пов'язані зі змінами на роботі або посадою. Вірогідне отримання великої суми у вигляді дивідендів, спадщини, поверненого боргу, відшкодування збитків.

КОЗЕРІГ. Зможете обговорити зі своїми партнерами або чоловіком (дружиною) деякі проекти або перспективи, пов'язані із зарубіжжям або науковою діяльністю, з'ясувати можливість інтелектуальних контактів, наприклад, навчання, стажування, читання лекцій, наукових доповідей, участі у спільних розробках. Будь-яка перспективна співпраця може привести до нових партнерських, а для когось — подружніх взаємин.

ВОДОЛІЙ. Творчий підхід до виконання звичайних домашніх або службових обов'язків принесе вам задоволення, до того ж не лише моральне, а й матеріальне. Можливо, доведеться поєднати кілька посад і розширити фронт робіт. При цьому на вас очікує успіх і поліпшення взаємин із співробітниками. Якщо чекаєте на зручний момент, щоб взяти кредит або оформити позику, то період буде вдалий для цього.

РИБИ. Багато хто шукатиме приводів для зустрічі з вами. Сконцентруйтеся на розв'язанні питань, пов'язаних із спільним бізнесом або поліпшенням подружніх взаємин. Скористайтеся цим періодом для поновлення і зміцнення партнерських взаємин з тим, щоб зробити їх ще вигіднішими. Якщо ви самотні, можливе романтичне знайомство, яке може стати тривалим.

ДОШКА ПОШАНИ «КУРЕНЯ»

Чи вистачить у вас бомб?



Олександр Волошин, глава адміністрації президента Росії:

«Ніколи Росія не залишить Україні Керченську протоку. Досить того, що Крим сьогодні український, і ми насилу заспокоїли людей з цього приводу. Досить знущатися з нас. Якщо треба, ми зробимо все можливе і неможливе, щоб відстояти свою позицію. Якщо треба, ми скинемо туди бомбу!»

Від чергового:

— У нас багато спірних територій: Кубань, Тюмень, Стародубщина, Воронежщина. Вам доведеться бомбити також побудовані нами Петербург і Маросейку в Москві.



Рибний день?

Олег Рибачук, народний депутат, фракція «Наша Україна»:

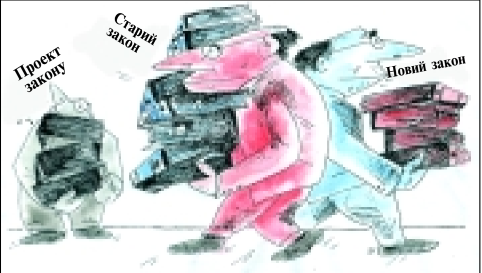
— Сьогодні (засідання міжпарламентської комісії зі співробітництва Федеральних зборів РФ і Верховної Ради, де обговорювалася проблема Тузли. — **Черг**.) сідають парламентарії і кажуть: а давайте пограємо у футбол. А обід буде?

Від чергового:

— А ви що, не знаєте ці маленькі футбольні хитрощі росіян?!. Просто вони хочуть і рибку з'їсти, і... на Тузлу сісти!

Про кнопкодавів і соковижимів

Віктор Мусіяка, народний депутат України:



— Мені зрозуміло, чому депутатів називають кнопкодавами...

Від чергового:

— А мені от зовсім незрозуміло: депутати давлять кнопки, а останні соки чомусь видавлюються з народу. І потім, краще вважатися кнопкодавом, ніж...

Непрості хлопці



Георгій Крючков, народний депутат, лідер фракції КПУ:

— А ми Ющенка не можемо підтримати. Чому? Тому що нам же не просто «Кучму геть!»!

Від чергового:

— Звичайно, вам ще подавай і «Ленін з нами!»!

Мал. Володимира КАЗАНЕВСЬКОГО та Михайла САЧКА.

Тези й антитези

■ Сучасна жінка народжується для того, щоб одержувати аліменти?

■ За загальної розпусти цнотливиця виглядає потворою і дурепою.

■ Найкраще живеться без Віри, Любові, Надії тоді, коли у тебе нічого немає.

■ Захоплення житла зазвичай розпочинається з охорони родинного вогнища.

■ Якщо ти чесний і працьовитий, готуйся бути бідним.

■ Народи вимирають не тільки від недоїдання і переїдання, а й від заздрощів і пихи.

■ Як важко бути чесним, недурним і бідним!..

■ Сучасна жінка не боїться одного — свого чоловіка.

Володимир ГОЛОБОРОДЬКО.

СІМ МІШКІВ ГРЕЧАНОЇ ВОВНИ

Заява

Хочу бути в перших рядах будівників капіталізму! Тому вимагаю негайно видати мені мішок грошей, посадити в керівне крісло, а також обрати почесним президентом якого-небудь футбольного клубу.

Прикмета

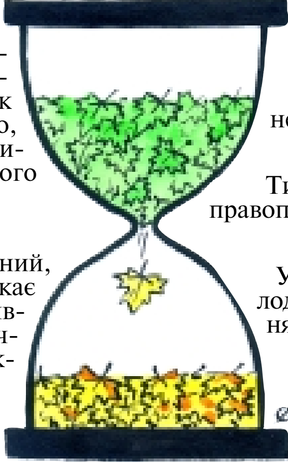
Якщо ви голодний та безправний, у квартирі собачий холод, вас лякає невизначеність та безперспективність — значить, у країні економічне зростання та цілковита демократія.

Приємний висновок

Оскільки у Банановому Маразмадорі банани — привізні, маразмадорці дійшли висновку, що їхня країна — цілком європейська.

Позитив

Постійно розвивається економіка Бананового Маразмадору. Так, тільки цього року тут став до ладу найбільший у Європі комбінат з лакування дійсності, відкрито 475 центрів з відмивання грошей, побудовано 6000 кілометрів шляхів для нелегальних емігрантів та наркокур'єрів.



Мал. Василя ФЛЬОРКА.

Міністерство охорони здоров'я попереджає

Куріння фіміаму правителями — небезпечне для народу!

Супергра

Ти не бачиш демократії, свободи слова, правопорядку? А ти заглядав під кришечку?

Факт

У Банановому Маразмадорі злидні, голод, холод. Та головне, що задля створення цих бід не знадобилося жодної війни.

Дочекалися

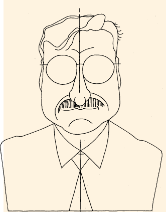
Нарешті міжнародне співтовариство визнало, що в Банановому Маразмадорі ринок. Та й чи могло не прийти це визнання, якщо в Банановому Маразмадорі продається геть усе: і судді, і депутати, і посади, і високі звання, і честь, і совість...

Тільки й усього

До законності Бананову Маразмадору рукою подати. Поклади в цю руку товстенького конвертика з доларами і законність візьме гору.

Олександр ПЕРЛЮК.

Чергував по «Куреню» Віталій СУДДЯ



НАРОДНИЙ КАЛЕНДАР

Жовтень хоч і холодний, але листопад і його перехолодить

28 жовтня — Єфимії. Цей день ще називали болотихою. Розкисли дороги — застрягли в Єфимки ноги.

30 жовтня — Осія. Цього дня колесо з віссю прощається.

31 жовтня — Луки. Крім осіннього, є і весняний (5 травня). З цієї нагоди жартували: «До весняного Луки, ані хліба, ані муки, а прийшов осінній Лука — з'явилися хліб і мука».

Прикмети жовтня

■ Польові миші переселяються до людських осель восени — на сувору зиму, а навесні — на мокре літо; якщо польові миші влаштовують поверх купин гнізда — на мокру весну й часті повені.

■ Якщо до середини жовтня не осипалося з беріз листя — сніг ляже пізно.

■ Листя кладеться на землю «долілиць» — на врожай.

■ Білка мостить гніздо високо — на теплу зиму, низько — на люту.

■ Коли подушки гнізд у рудих лісових мурашниках товсті й міцно складені — зима буде морозяною, а пухкі — теплою.

Голос України

Редактор номера Віталій СУДДЯ.

Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Сергій ДЕМСЬКИЙ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДЯ.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Ціна договірна

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955.

Загальний тираж 159000.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України»

Зам. 0311198. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 454-84-92; телефакс — 234-72-54; відділ реклами — 449-72-53, 454-81-34, 454-81-44; телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

Internet: http://uamedia.visti.net/golos

Передплата на газету «Голос України» (on-line) за адресою: www.dnepropochta.dp.ua; www.presa.ua

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»